

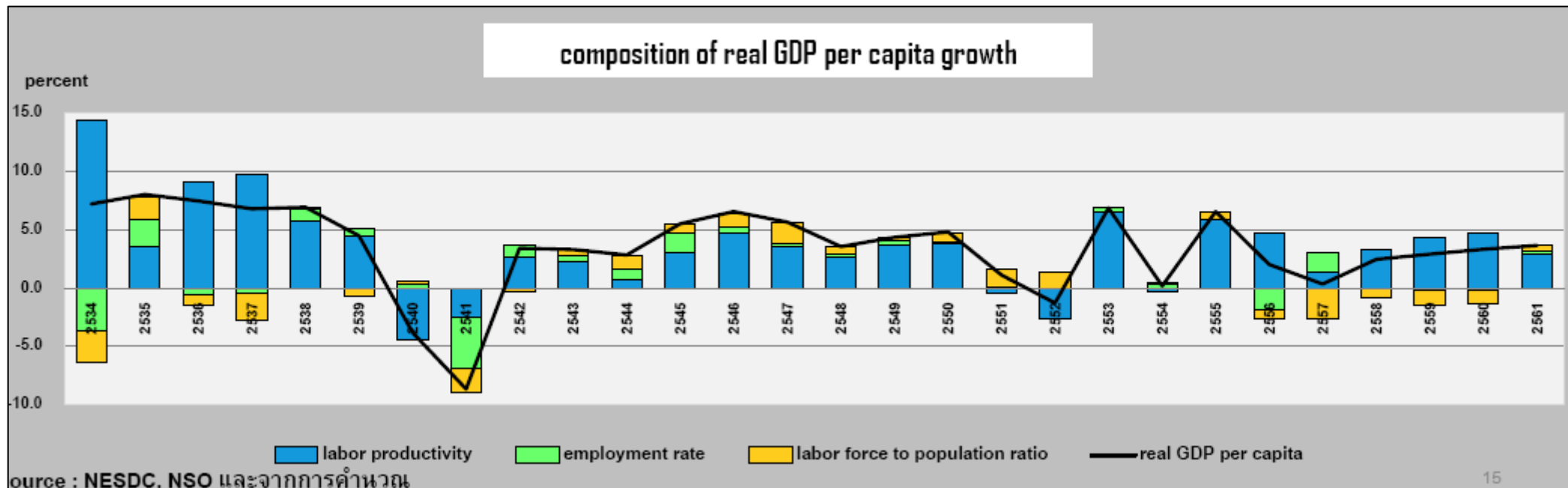
Comments on Labor and Labor Productivity in National Account Aspect

Remark 1:

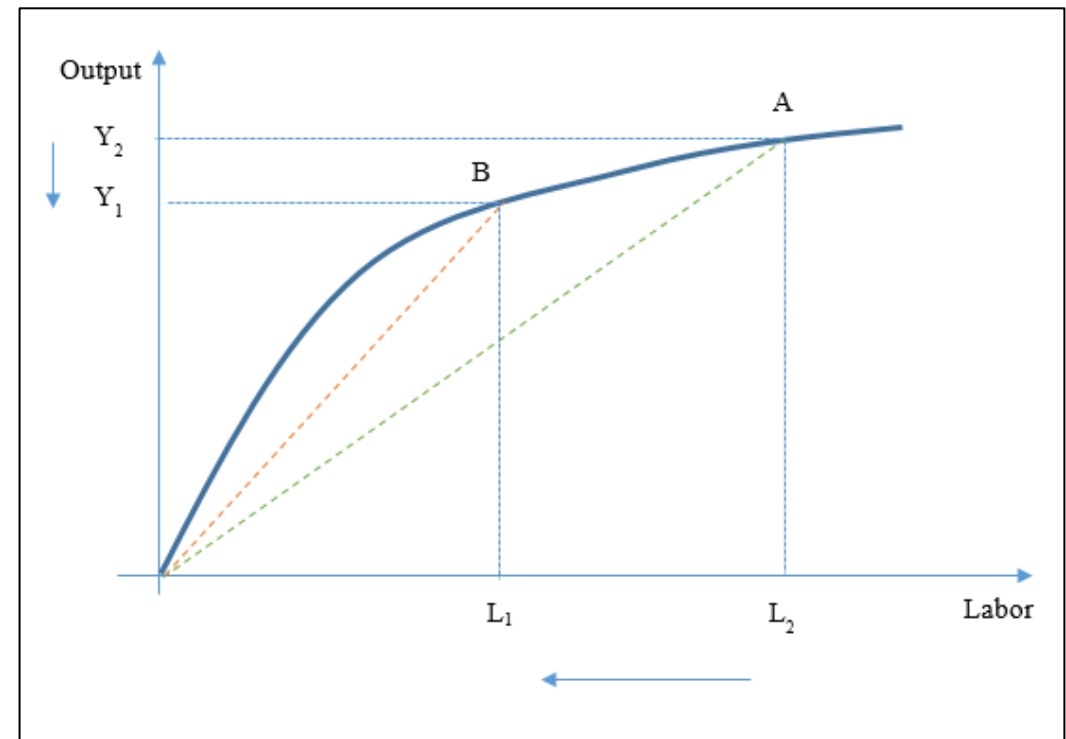
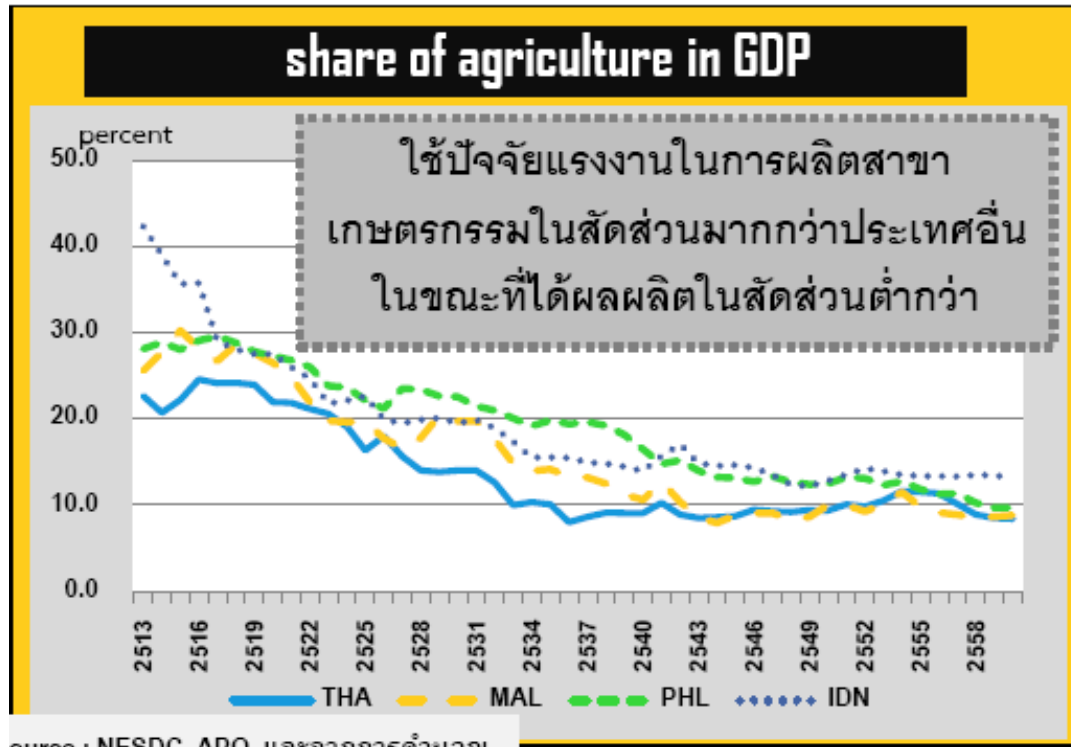
Procyclical Labor Productivity

- Has Thai economy been actually driven by labor productivity growth ?
- Has labor productivity growth been caused by improvement in technology and human capital ?
- According to Basu and Fernald (2000), there are four explanations
 - (i) procyclical tech shock
 - (ii) increasing return to scale and imperfect competitions
 - (iii) variable input utilization
 - (iv) resource reallocation.

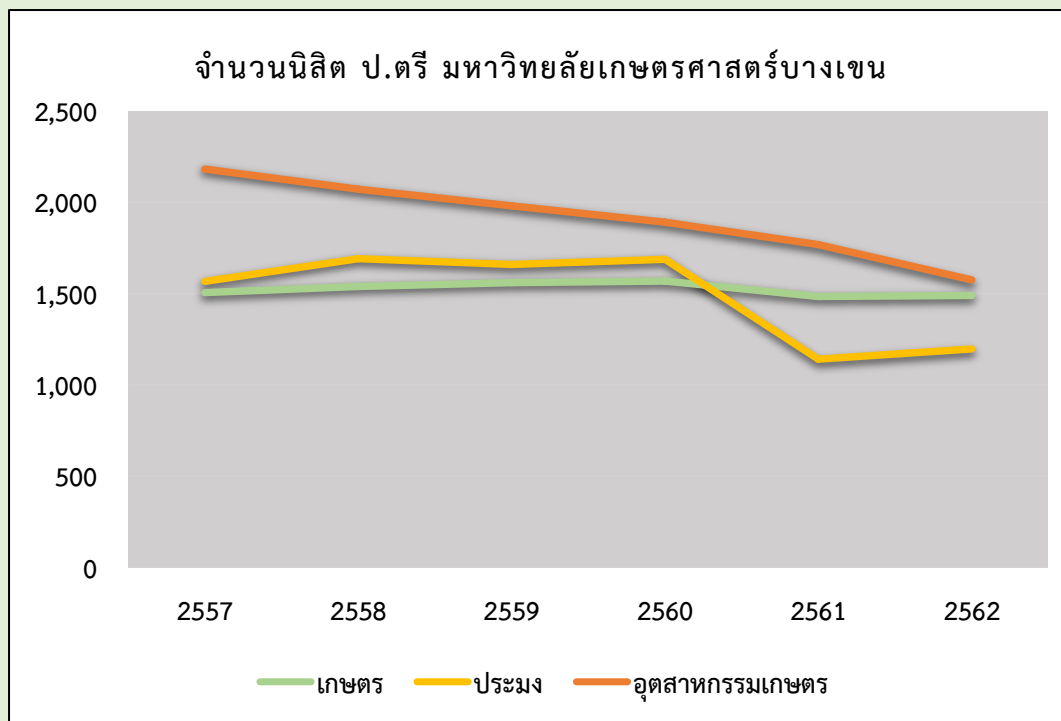
Remark 2: Low labor productivity in Agriculture

- Agri Share in GDP ~ 8% but Agri labor force ~ 30%+ (and 40% of land)
- Excessive labor force in agriculture.

ทิศทางการปรับตัวของกำลังแรงงานและผลิตภาพในภาคการเกษตร

คณะ	2557	2558	2559	2560	2561	2562
เกษตร	1,504	1,538	1,559	1,567	1,483	1,488
ประมง	1,566	1,691	1,658	1,687	1,140	1,196
อุตสาหกรรมเกษตร	2,181	2,071	1,980	1,890	1,768	1,574

ตัวชี้วัด ภาวะเศรษฐกิจ สังคม ครุวีเรือนเกษตร

รายการ	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	2561/62
1. รายได้เงินสด (1.1 + 1.2)	283,259	300,441	309,278	370,040	394,911
1.1 รายได้เงินสดทางการเกษตร (บาท/ครัวเรือน)	148,390	157,249	160,932	197,373	204,066
สาขาพืช	114,173	115,820	117,851	145,969	154,675
สาขาสัตว์	28,667	35,484	36,446	47,279	43,308
รายได้เงินสดทางการเกษตรอื่น	5,550	5,944	6,634	4,125	6,083
1.2 รายได้เงินสดนอกเกษตร (บาท/ครัวเรือน)	134,869	143,192	148,346	172,667	190,845
2. รายจ่ายเงินสด (2.1 + 2.2)	229,829	248,171	243,178	297,984	307,496
2.1 รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร (บาท/ครัวเรือน)	91,326	100,281	101,957	122,890	125,462
สาขาพืช	64,231	65,377	66,631	79,094	82,116
สาขาสัตว์	12,873	21,691	21,342	29,789	29,381
รายจ่ายเงินสดทางการเกษตรอื่น	14,223	13,213	13,984	14,008	13,965
2.2 รายจ่ายเงินสดนอกการเกษตร (บาท/ครัวเรือน)	138,502	147,889	141,221	175,094	182,034
การบริโภค	43,383	44,719	40,079	59,977	60,971
การอุปโภค และอื่นๆ	95,119	103,170	101,142	115,117	121,062
3. รายได้เงินสดสุทธิ (บาท/ครัวเรือน)					
3.1 รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (1.1 - 2.1)	57,063	56,967	58,975	74,483	78,604
3.2 รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน (3.1 + 1.2)	191,932	200,160	207,321	247,150	269,448
3.3 เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ (3.2 - 2.2)	53,430	52,271	66,100	72,056	87,414
4. ข้อมูลพื้นฐาน					
4.1 อายุเฉลี่ยหัวหน้าครัวเรือน (ปี)	55.58	56.18	56.25	58.09	58.46
4.2 ขนาดครัวเรือน (คนต่อครัวเรือน)	4.09	4.04	3.91	3.83	3.78
4.3 ขนาดแรงงาน อายุ 15-64 ปี (คนต่อครัวเรือน)	3.03	2.88	2.79	2.59	2.60
4.4 ขนาดเนื้อที่ถือครอง (ไร่ต่อครัวเรือน)	25.28	25.26	25.22	23.61	24.48

หมายเหตุ : ความยาวของข้อแนบคือปีตั้งแต่ 1 พฤษภาคม ถึง 30 เมษายน

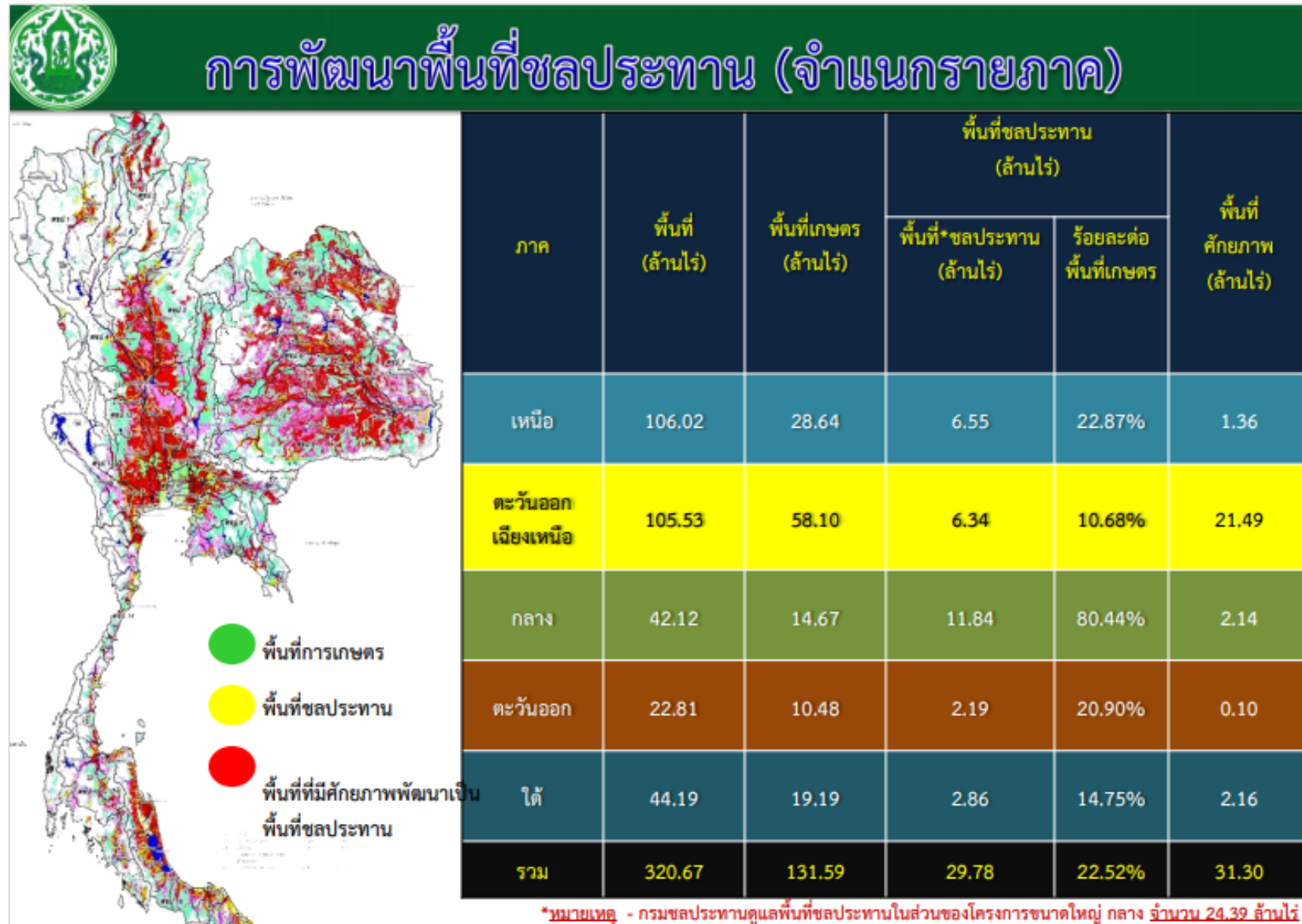
สถานการณ์สูงวัยกับผลิตภาพการเกษตร (โสมรัตน์และคณะ, 2562)

- สัดส่วนแรงงานเกษตรสูงอายุ (>60 ปี) เพิ่มขึ้นจาก 13% ในปี 2546 เป็น 19% ในปี 2556 ในขณะเดียวกัน สัดส่วนแรงงานอายุน้อย (15-40 ปี) ลดลงจาก 48% เป็น 32%
- ครึ่งเรือนเกษตรกรกว่า 1 ใน 3 มีแรงงานสูงวัย และก็มีแรงงานสูงวัยเป็นหัวหน้าครัวเรือนด้วย
- การศึกษาด้วยสมการถดถอยแสดงให้เห็นว่าความสูงวัยของหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับผลิตภาพต่อแรงงานอย่างเห็นได้ชัด โดยหัวหน้าครัวเรือนในช่วงวัยกลางคน (40 ปี) มีผลิตภาพสูงสุด จากนั้นจะค่อยๆลดลงเมื่อมีอายุมากขึ้น
- การเพิ่มขึ้นของแรงงานสูงวัยและการลดลงของแรงงานอายุน้อยเป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลิตภาพ

- นโยบายเกษตรในภาวะสังคมสูงวัย
- นำเทคโนโลยีมาใช้ร่วมกับหรือทดแทนแรงงานสูงวัยอย่างไร?
- ดึงดูดแรงงานอายุน้อยให้เข้าสู่ภาคการเกษตรอย่างไร?
- สนับสนุนการออกนอกภาคการเกษตรของแรงงานสูงวัยอย่างไร?
- มีมาตรการอะไรช่วยเหลือและสร้างภูมิคุ้มกันให้ครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าสู่ภาวะสูงวัย?

ปัญหาการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานและผลิตภาพในภาคการเกษตร

ที่มา:

https://wr.pwa.co.th/_back-up/Seminar_WRD/ยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทาน.pdf

แนวปฏิรูปเกษตร ตัด ‘วัฏจักร’ อุณหภูมิไร่ขอบเขต (วิโรจน์, 2557)

- เวลาที่รัฐบาลมีโครงการยกระดับราคาข้าวไม่ว่าจะเป็นโครงการจํานำข้าวและโครงการประกันราคาข้าว ผลที่ตามมาคือมีคนอยากมาเป็นชาวนาหรืออยากมาทำงานมากขึ้น ซึ่งดันให้ต้นทุนอื่นๆ เช่น ค่าเช่าที่นา เพิ่มขึ้นเนื่องจากที่นามีจำนวนจำกัด ในระยะยาว ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ทำนายว่านโยบายพวกนี้จะช่วยเจ้าของที่ดินมากกว่าช่วยชาวนา
- สิ่งที่น่ากังวลในระยะยาว คือ เมื่อโครงการยกระดับราคาเหล่านี้ ดันให้ต้นทุนเพิ่มสูงขึ้นจนทำให้กำไรที่ชาวนาได้รับน้อยลง ชาวนาจำนวนหนึ่งก็จะร้องว่าอยู่ไม่ได้ รัฐบาลก็อาจพยายามแก้ปัญหาโดยการเพิ่มราคารับจํานำหรือเพิ่มราคาเป้าหมายในโครงการรับประกันรายได้ขึ้นอีก กลายเป็น “วัฏจักร”
- ในที่สุด รายได้หลักของเกษตรกรหรือชาวนา จะไม่ได้มาจากรายได้จริงจากผลผลิตภาคเกษตร แต่เป็นรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการนำเงินภาษีมาจ่ายเพิ่มให้กับเกษตรกร
- ทางออกของภาคเกษตรไทยจึงไม่ใช่การใช้นโยบายเพิ่มราคาสินค้าเกษตร ควรมีเฉพาะมาตรการที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถรับมือกับความผันผวนเฉพาะในปีที่ราคาตกต่ำมากเมื่อเทียบราคาตลาดในอดีต
- การปฏิรูปภาคการเกษตรให้เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีในระยะยาวจึงไม่ได้อยู่แค่การพัฒนาภาคเกษตรเท่านั้นแต่โจทย์หลักของรัฐอยู่ที่ว่าอย่างไรให้คนมีความรู้ ทักษะและศักยภาพในการประกอบอาชีพอื่นนอกภาคเกษตรได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเมื่อประกอบกับการพัฒนาศักยภาพการผลิตในภาคเกษตรเองแล้ว สัดส่วนแรงงานในภาคเกษตรก็จะลดลงมาสอดคล้องกับจีดีพีภาคเกษตร และรายได้ของเกษตรกรสามารถเพิ่มขึ้นทัดเทียมกับรายได้ของคนส่วนใหญ่ของประเทศได้

Remark 3: Small gain from reallocation effect

- มีอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามระหว่างสาขา ทำให้มี reallocation effect น้อย
- ข้อมูลภาพรวม ทำให้ไม่สามารถแสดง reallocation effect ที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายแรงงานภายในสาขา (intrasectoral movement)
- Reallocation effect จะมีความสำคัญมากในอนาคต เพราะ disruptive technology

composition of labor productivity growth						
	total labor productivity	within sector effect				reallocation effect
		total	agriculture	industrial	services	
2530-2534	7.6	5.1	-0.3	1.1	4.3	2.5
2535-2539	6.6	2.8	0.6	1.3	0.9	3.7
2540-2544	-0.2	-1.0	0.3	0.2	-1.6	0.8
2545-2549	3.6	3.0	0.2	1.7	1.1	0.6
2550-2554	1.4	1.6	0.1	1.2	0.3	-0.2
2555-2559	3.9	2.1	0.5	-0.2	1.9	1.8
2560-2562	3.6	3.8	0.3	0.8	2.7	-0.2

Disruption & labor skills

“ เราคาดว่าโลกที่เราจะซบซ้อน เป็นโลกที่ไม่นิ่ง เด็กจะมีความมั่นคงในการทำงานต่ำมาก ต่อไปงานที่ทำถาวรจะไม่มีจริง เขาจะต้องเปลี่ยนอาชีพบ่อย แต่ไม่ว่าจะเปลี่ยนอาชีพอย่างไร เขาจะต้องมีฐานทักษะเดิมเป็นจุดตั้งต้น ”

เช่น ผมอาจทำงานเสริมสวย แต่พอทำไปสักพักหนึ่งจะมีหุ่นยนต์มาช่วยตัด ดราย มีอุปกรณ์มาช่วยตัดผมได้ง่ายขึ้น หรือเมื่อผมเป็นช่างเสริมสวยไม่ได้ แต่ผมมีทักษะด้านความงาม ถ้าลูกค้าหาสินค้าไม่ได้ ผมสามารถย้ายเป็น beauty blogger อาจเป็นคนวิเคราะห์ตลาดความงามแทน อาชีพจึงเปลี่ยนไปตามโอกาส

ที่มา: <https://waymagazine.org/interview-kiatanantha/>

“ ยุคหน้าถ้าใครบอกอาชีพนี้จะเกิด อาชีพนี้จะตาย บอกเลยว่าจะไม่จริง เพราะไม่มีใครคาดเดาได้ AI จะมาแทนที่อาชีพที่มีอยู่ แล้วจะมีอาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาอีกเรื่อย ๆ เราต้องปรับตัวให้เป็นกับโจทย์ที่เราไม่รู้จะเกิดอะไรขึ้นในวันข้างหน้า ”

ที่มา: <https://tu.ac.th/thammasat-econ-analyze-covid-19>

ดร.ไกรยส เสนอว่าจะพัฒนาทักษะแรงงานในปัจจุบันสู่อนาคต ต้องพัฒนาคนให้มีทักษะที่ไม่สามารถทดแทนได้ด้วยเทคโนโลยี (non-routine skills) เช่น หุ่นยนต์ คอมพิวเตอร์ และเป็นทักษะที่สามารถใช้ร่วมกับเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ได้ เน้นการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้แก่องค์กรและเศรษฐกิจสังคม รวมถึงต้องมีความยืดหยุ่นในการปรับตัว

ที่มา: <https://www.isranews.org/isranews-scoop/62873-economic-62873.html>

ช่องว่างทักษะกับนัยยะที่มีต่อการพัฒนากำลังคนของประเทศไทย (เกียรติอนันต์, 2561)

- ความแตกต่างระหว่างทักษะที่แรงงานมีอยู่กับทักษะในการทำงานที่นายจ้างคาดหวัง
- ปัจจุบันเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปมาก และจะรวดเร็วขึ้นในอนาคต หากทักษะแรงงานไทยเติบโตไม่ทัน จะนำไปสู่ปัญหาช่องว่าง “ทักษะแรงงาน” ที่รุนแรงเพิ่มขึ้น
- “นายจ้างกว่าร้อยละ 80 ระบุว่า ปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อการทำธุรกิจ”

Skill Gap เป็นปัญหาใหญ่ของ 2.0/3.0 และจะรุนแรงขึ้นใน 4.0!!!

ลักษณะของทักษะที่มีช่องว่าง	14 จังหวัด	ตราด	ภูเก็ต	เชียงใหม่	UK	Canada
การสื่อสารด้วยการพูด	◆	◆	◆	◆	◆	◆
การสื่อสารด้วยการเขียน	◆	◆	◆	◆	◆	◆
การใช้ภาษาอังกฤษ	◆	◆	◆	◆	-	-
การใช้ภาษาต่างประเทศอื่นๆ	◆	◆	◆	◆	◆	-
ความสามารถในการอ่าน	◆	◆	◆	◆	◆	◆
ความสามารถในการคำนวณ	◆	◆	◆	◆	◆	◆
การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต	◆	◆	◆	◆	◆	◆
การจัดการงานที่ได้รับมอบหมาย	◆	◆	◆	◆	-	-
ความสามารถในการเรียนรู้งาน	◆	◆	◆	◆	-	◆
การทำงานเป็นทีม	◆	◆	◆	◆	◆	◆
ความรู้เฉพาะตามตำแหน่งงานที่ทำ	◆	◆	◆	◆	◆	-
การวางแผนการทำงาน	◆	◆	◆	◆	◆	-
การแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับงาน	◆	◆	◆	◆	◆	◆

◆ น้อยกว่า 20%
 ◆ 20%-50%
 ◆ มากกว่า 50%

